

Generalforsamlingen i NISK

Forslag til vedtaksendring:

Kravet til kjent HD-status for å få registrert valper i NKK må opphøre.

Veterinærnsvarlig *Astrid Indrebø* skrev dette i 2005:

Have the so-called "eradication programme" of HD improved the status of the hips? In some breeds in some countries there might be some improvement, but the data from the Norwegian Kennel Club show a depressingly low or no improvement, despite the fact that more than 50 breeds are obliged to have known HD status in order to have offspring registered in the Norwegian Kennel Club: This disappointing results have cost the breeders and owners a large amount of money, and have most probably cost the breed a lot of excellent breeding dogs. It is of major importance for the breeders and their advisers to realize that there is more to health than simply the absence of HD." (Breeding healthy dogs - a breeder's perspective. The European Journal of Companion Animal Practice 2005, 15: s17-22.)

Oversatt til norsk:

"Har det såkalte "utrydningsprogrammet" for HD forbedret kvaliteten på hoftene? I noen raser i noen land kan det muligens påvises en viss bedring, men dataene fra Norsk Kennel Klubb (NKK) viser en deprimerende lav, til ingen forbedring i det hele tatt, til tross for at mer enn femti raser er pålagt å ha kjent HD-status for å få registrert avkommet i NKK. Disse skuffende resultatene har kostet oppdrettere og hunde-eiere en betydelig pengesum, og har trolig medført at mange flotte avlshunder er gått til spille. Det er av stor betydning for oppdretterne og deres rådgivere å innse at en hunds helse avhenger av mer enn bare et fravær av HD." (Breeding Healthy Dogs - a Breeders Perspective. The European Journal of Companion Animal Practice 2005, 15: s17-22.)H

Krav til kjent HD-status for å få registrert valper i NKK må opphøre.

Metoden har ikke gitt noen helsegevinst, men skapt mange uskyldige offer, som har ført til vondt blod i miljøet. Metoden er så tilfeldig og full av feil, at HD-prosjektet skulle vært avsluttet for lenge siden. Hadde raseklubbene hatt en kompetent prosjektgruppe, hadde vi aldri begynt med dette prosjektet. De prosjektansvarlige har sviktet katastrofalt mht. informasjon og kvalitetssikring.

Vi har brukt 400 mill på prosjektet, uten å få noe igjen. Skadene som er påført norske hundeeiere er enorme. Sannsynligvis har minst 50.000 hunder fått en feil diagnose, og stemplet som "spedalske". Hvis vi beregner tap av verdi på en hund som får en C-hofte, og som skulle hatt en A eller B-diagnose, til kr. 20.000, noe som er lavt stipulert, har denne metoden påført norske hundeeiere et tap på 1 milliard kroner. I tillegg kommer verditap til kullsøsken, hannhund osv. Det største tapet er likevel sorgen over over at hunden er spedalsk – tispera di er spedalsk – hannhunden du brukte er spedalsk osv.

Man lager indekser basert på feil informasjon, som rammer kollektivt. NKK har visst om dette i lang tid. De har utvist grov uforstand i tjenesten, og bør stilles til rettslig ansvar. Prosjektet skulle ikke være noe HD-lotto. De opplyste aldri hvilke klinikker vi skulle gå til for å få hundene fri, og de fortalte heller ikke at avlesningen er basert på synsing. NKK har hele tiden ført statistikk over HD-frie hunder fra de forskjellige klinikkene. Først skal vi delta i en fotokonkurranse, og siden i et lotteri. NKK må fortelle hvor vi skal dra for å få en fridiagnose. NKK må informere oss om at de ikke er sikre på hva en A, B eller C hofte er. Dagsorden for neste møte i Nordisk panel er: ”En bedre definisjon av A, B og C-hofte.” Litt seint å gjøre det nå... Nordisk panel består av de nordiske avleserne.

Habilitet har de heller ikke brydd seg om, noe som igjen viser at ledelsen er inkompetent. Når avleserne stiller diagnose, kommer hundens navn, eier og nummeret til den klinikken som har tatt bildet fram på skjermen. To tasterykk – og de ser hele stamtavla. Her sitter de og avleser bilder fra egen klinikk, bilder fra kollegaer sine klinikker, bilder fra venner og uvenner. Hvordan kan voksne – kloke mennesker - gjøre slikt? Er de ”dumme”? -Nei, de er ikke dumme. De vet hva de gjør, og så får vi andre tenke vårt. Særlig ”klokt” er det ikke. Alle som har vært med på dette, viser at de er ubrukelige som tillitsvalgte. Mennesker som ikke har respekt for uhildet saksgang, skader sin arbeidsgiver og oppdragsgiver – medlemmene i NKK. Det er et grovt brudd på alle habilitetsregler og gjør at HD-resultatene kan erklæres for ugyldige. Hadde bildene vært anonymisert, hadde de unngått denne kritikken.

Ansvarlig for prosjektet er NKK. De har satt *Astrid Indrebø* som er veterinæransvarlig i NKK til å gjennomføre det. Vi hundeeiere kan ikke ha noen tillit til de ansvarlige. Prosessen er en skandale. En prosjektleder som ikke informerer oppdragsgiver om alle sider av prosessen, er uten tillit. Man snakker ikke med dem man ikke har tillit til. Men det er ikke bare NKK som har sviktet. Alle raseklubber med unntak av bretonklubben, har akseptert et system som mange har visst var råttent. Raseklubbene må si ”UNNSKYLD” til sine medlemmer.

Hvorfor har raseklubbene blitt med på dette? NKK har framstilt dette som viktig for dyrehelsa, og klubbene må jo være seriøse og ta dyrehelsa på alvor, og så har man trodd på fagfolkene. Man har manipulert fakta ved å trekke fram enkelte tilfeller hvor man har fått utrettet noe positivt. Det hele ligner litt på han som fikk Nobels fredspris, Muhammed Yunus, som viste fram lykkelige, fattige som smilte. Han fikk fredsprisen for å gi lån til fattige, med ei rente fra 40 til 140%, som er en straff til alle mennesker. Luringen konstruerte virkeligheten og framstilte seg som fattiddommens ”PETTER SMART”. Han viste fram lykkelige, fattige mennesker som smilte, og med håp om ei god framtid, noe som lindret vår dårlige samvittighet. Som takk fikk han en Nobelpris i svindel, og 1 milliard bistandskroner. Man kan ikke argumentere mot dårlig samvittighet.

Den samme manipulasjonen ble brukt for å dra i gang dette HD-prosjektet. Lykkelige hundeeiere som blir hjulpet til ei bedre dyrehelse ved at vetrinærer hadde fotografert hoftene, slik at man kun avlet på HD-frie hunder – og det største helseproblemet til våre hunder var løst. NKK leide inn en genetiker som argumenterte varmt for prosjektet. Alt fint pakket inn slik at naive hundeeiere skyter seg selv og sine venner i foten, og må betale for det. Denne naive tiltroen til fagfolk ble kostbar for mange. HD-prosjektet har vært negativ for dyrehelsa. Mange hunder er blitt avlivet, og enda flere har fått et dårligere liv, etter at de har fått vite at de har

mangelfullt utviklede hofter, som hoftelddsdysplasi betyr. De som jobber i NKK fortsetter med den samme manipulasjonsteknikken, ved å bruke enkelte tilfeller for å rettferdiggjøre dagens HD-regime. Vi hundeeiere kommer til å bli invitert til å delta i nye dyrehelseprosjekter i framtida. Før vi sier ja, må de være grundig evaluert i forhold til kostnad, varighet og helsegevinst. *Helse* er blitt en av våre nye ”guder”. Tidligere snakket prestene om *frelse*, men nå er det *helse*. ”Dyrehelseguden” har sine prester på jorda som kaller seg ”veterinærer”. - -De vet hva som er best for våre hunder... Mennesker som ikke ”tror” på dyrehelsegudens utsendte, kalles for *useriøse*. Veterinærene har jo studert dette i fem år. Sett på bakgrunn av den ”arrogante” holdningen veterinærene møter skeptikerne med, er det morsomt å se på kontraktene de har laget. De vil ikke ha noe ”ansvar” for det arbeidet de gjør. Hvem vil ansette fagfolk som kommer med en kontrakt hvor de frasier seg alt ansvar for jobben? Hva slags fagfolk er det? Alle fagfolk har et ”PROFESJONSANSVAR” uansett hvilken kontrakt de lager. Fagfolk skal holde på med det de ”kan”. Det de ikke ”kan”, har de en plikt til å informere om. Vi har ikke ansatt ”synsere” eller ”hoftedrømmere”, men veterinærer. Prestene åpnet folks lommebøker med trussel om å brenne i helvete, mens veterinærene truer med dårlig helse. Money – money...

I høst fikk jeg telefon fra en som hadde kjøpt hund av meg, med den sørgelige beskjeden at hunden hadde HD. Han hadde vært på jakt, og hunden hadde blitt stiv, og derfor tatt den med til dyrlege. Dyreklinikken tok bilder av hoftene og sa at hunden hadde middels grad av HD. De anbefalte operasjon. Jeg mente at vi fikk vente til bildene kom tilbake fra NKK. Hunden hadde A-hofter. Etter at strekken gikk over, har hunden fungert perfekt under jakt. Alle de nye dyreklinikkene er glade i å operere. Forsikringa betaler. Vi er nødt til å se på forsikring av hund, før vetrinær-kostnadene løper løpsk.

Hoftelddsdysplasi (HD) er en utviklingsfeil i hofteleddene og kan angå ett eller begge hofteledd. Defekten består i at hofteskålen og lårhodet ikke passer til hverandre. Det dannes sekundærforandringer rundt leddet i form av forkalkninger. Det kan også oppstå unormal slitasje inne i hofteledd, som igjen kan gi unormale trykkbelastninger på deler av leddet. Deler av leddbrusken kan slites bort og erstattes av beinvev i kroppens forsøk på å reparere de skadene som har oppstått. Det finnes ulike grader av denne defekten - og hofteleddene graderes etter følgende skala: fri (A, B), svak (C), middels (D) eller sterk (E) grad av HD. (Kilde: Astrid Indrebø).

Grader av HD.

Det ville vært bedre å si *usikkerheten* omkring gradene av HD. Det hevdes at gradene er gitt etter bestemte kriterier. Hvordan kan det da ha seg at på neste møte i Nordisk panel, hvor de nordiske avleserne møtes, skal det lages en klarere definisjon av hva som er en a, b og c hofter. Jeg synes de burde gjort dette før prosjektet startet. Når vi ser hvor uenige de norske avleserne er om hva som er en A, B eller C hofter, er det skremmende når en ser det i relasjon til hundene som får en C-diagnose. Det er større enighet om hva som er en D og E-hofter. Men graden sier ikke noe om funksjonalitet. Mange hunder med grunne hofteskåler får en D selv om hoftekula og hofteskåla er jevn og passer utmerket til hverandre. Disse hundene er sannsynligvis 100% friske. For meg er alle hunder som ikke har nedsatt funksjonalitet, eller noen lidelse pga. hoftas konstruksjon, ”perfekte” mht. hofte kvalitet.

Hva er årsaken til HD?

Da vi startet dette prosjektet, sa veterinærene at årsaken var 75% genetisk betinget. Nå er dette redusert til litt over 20%. Jeg vil si med sikkerhet at den genetiske faktoren utgjør et sted mellom 0 og 100%. Vi vet rett og slett ikke, men ting indikerer kanskje at den genetiske faktoren utgjør litt over 20%, basert på dagens kunnskap. Det vi vet er at årsaken til HD er "multifaktorell". Fagfolk bruker slike formuleringer når de er usikre. "Multi" kan bety 3 – 1000 eller 3 millioner. I forhold til HD betyr "multi" et sted mellom 3 og 1000. Ca: 1% av mennesker som fødes, har HD. 2/3 er jenter. De fleste som har HD, er født med setefødsel. Men veldig mange mennesker får lidelser knyttet til skjelett. Disse kalles "Artroser", som er av de nye folkesykdommene. De vesentligste årsakene til den kraftige økningen i artroser er fedme, som igjen relateres til kosthold og inaktivitet. Kosthold og inaktivitet er de to vesentligste faktorene knyttet til HD. Overvekt fører til økt slitasje. Avrevne eller slakke leddbånd gjør leddet ustabil, som igjen fører til økt slitasje. Kroppen trenger lang tid for å reparere bruske og leddbånd pga. liten blodtilførsel. Alder fører til slitasje på skjelett hos dyr og mennesker. Vi kan redusere slitasjen gjennom kosthold og mosjon. En tysk undersøkelse av hunder på 80-tallet viste sammenhengen mellom kosthold, mosjon og HD. To grupper – gruppe 1 avlet på HD-frie hunder, slik vi har gjort det i 35 år, mens gruppe 2 ble fotografert, men fikk ikke vite resultatet. Gruppe 2 skulle ha fokus på kosthold og mosjon. Gruppe 2 fikk bedre resultater mht. HD enn gruppe 1. Trekkhunder er nesten 100% HD-frie. De har nesten aldri drevet med HD-fotografering, men **seleksjonen** er kallhard. Hunder som tåler ekstrem belastning, fører slekta videre. Når NKK spør hvordan hadde det gått hvis vi ikke hadde fotografert, så vet vi litt om det. Vi må opplyse om årsakene til lidelsene, og hvordan vi best selekterer de forskjellige brukshundrasene, basert på den erfaring vi har. **Så lar vi hunderaser med 100% HD ligge i sofaen og ha det godt.** Hvis folk kjøper dem, har de vist at de oppfyller sin funksjon. Vær oppmerksom hvis en valp har problemer med å bevege seg. Det trenger ikke å være HD. Det kan like gjerne være en betennelse som kalles **Enostose**.

Tor Hartvig Bondø skriver på fuglehundcup-no:

Flere raseklubber slår nå alarm om HD-utvilingen. Det siste års avlesninger sender HD % kraftig opp. Og tall FHC har, viser at sjansen til å få HD på en hund, øker med nesten en tredel avhengig av hvilken veterinær som leser av bildene i NKK.

Jeg har foretatt en gjennomgang av avlesningene for en del av rasene i gruppe 7 de siste årene. Metoden var å benytte meg av *Dog web*, og se på oppdateringen. Der kan en hente ut en oversikt av HD- resultatene for de avleste hunder i gitte perioder. For eksempel HD- avlesninger foretatt i 2010, 2009, 2008 osv. Denne er ikke det samme som HD- statistikken for hundene som gir en oversikt over HD- utviklingen for hvert årskull (eks. alle født i 2010, 2009 osv.). Likevel ser vi en meget tydelig utvikling. (Se tabell 1).

Både for ES, IS og GS er det en markert økning i hunder med HD for hundene som ble avlest i perioden november 2009 til november 2010. For ES stiger HD-prosenten fra 12,5% til 18,2%. For IS en økning fra 15,8% til 24,5% økning og verst for GS der det 15,7% av hundene som ble avleds i 2009 hadde HD, mens 26,0% av hundene som er avlest de siste 12 månedene

hadde HD C, D eller E.

Jeg har derfor gjort en mer nøye undersøkelse av ”min rase”, og kommet fram til at en viktig variabel rett og slett er: Hvilken veterinær avleser bildet i NKK.

Tre veterinærer har lest av bilder av 212 irsksetterer de siste 12 månedene. Noe forenklet kan en da si at der en av veterinærene har funnet 3 hunder med HD (C, D eller E), har de to andre som har lest av funnet bare 2 hunder med HD. (Se tabell 2).

Og like interessant, mens det er stor enighet om hvilke hunder som har HD D eller E, er det stort sprik i vurderingen av HD A, B og C.

Tabell 2. HD avlesninger av 212 IS/fordeling av HD diagnose.

	A-hofte	B-hofte	C-hofte	D-hofte	E-hofte	Sum
Vet A	36	21	18	4	2	81
Vet B	69	17	18	7	2	113
Vet C	14	1	2	0	1	18
Vet A	44,4%	25,9%	22,2%	4,9%	2,5%	100%
Vet B	61,1%	15,0%	15,9%	6,2%	1,8%	100%
Vet C	77,8%	5,6%	11,1%	0,0%	5,6%	100%

Som en ser av tabellen gir Veterinær B og Veterinær C over 20 % flere hunder som de mener har A hofter enn Veterinær A. Hundene Vet A ikke mener har A hofter, fordeles jevnt mellom B og C, slik at en ser at der denne finner tre med HD C, finner de andre to. I denne forskjellen ligger det ikke en liten porsjon fortvilelse blant hundeeierne.

Det er ikke bare min enkle statistikk som indikerer dette. En belgisk undersøkelse viser det samme.

”30 avlesere som bedømte de samme 50 bildene, ble det avslørt svært dårlig overensstemmelse mellom den antatt riktige klassifiseringen, basert på målinger av Norbergs vinkel, og avlesernes resultater. Undersøkelsen avslørte at bare halvparten av avleserne målte Norbergs vinkel. Den samme undersøkelsen viste uenighet mellom avleserne for klassene A, B og C, de gode hoftene, mens de var mer enige om D og E, middels og sterk grad HD.” (Veterinær Ingolf Hansen i Fuglehunden),

Hadde jeg hatt den rette oversikten, ville jeg ikke bli overrasket over om det hadde vært stor variasjon i sjansen for å få HD C, også om du kunne skille mellom de forskjellige klinikkene røntgenbildet er tatt på. Kanskje vil det også være forskjell om avlesningen er av et bilde tatt med gammel fotofilm eller om det er benyttet et apparat som tar digitale bilder.

Bilde

Fra før har vi hørt at det er enkelte klinikker som har svært lav HD- prosent på de hundene de tar HD-bilder av. Jeg har hørt om hundeiere som har fått med seg assistenter når hundene skulle HD-fotograferes. Flere oppdrettere har i sine kontrakter krav om hvilke veterinærer kjøper skal benytte når hundene skal røntges for HD. Kanskje de kjenner til tabellen til NKK

som viser hvem som er de dyktigste fotografene.

Jeg kommer til å sende dette partsinnlegget til raseklubbene, med oppfordring om å fjerne kravet til kjent HD-status på neste generalforsamling. Innlegget er kontrollert mht. riktighet. Hvis det likevel skulle være feil, så beklager jeg det. Jeg kunne lagt fram enda flere bevis på at avlesningen er synsing. Etter hvert som jeg graver møter jeg nye alvorlige påstander som jeg kommer til å se nærmere på. HD-prosjektet har vært en kreftsvulst i hundeverden. Svulsten må bort, og sårene til de som er urettferdig rammet av slarv fra NKK, må lindres. De ansvarlige må ta konsekvensen. Det vil være det beste for NKK, dens medlemmer og ikke minst, våre hunder.

Hvis raseklubbene ikke gjør jobben sin og rydder opp, kommer jeg til å lage en internettaksjon hvor vi samler inn penger til en rettsak. Saken er alt vurdert, og anbefalt. Hvis 1000 mennesker betaler 1000 kr., har vi 1 mill. til en god advokat. Vi kan også lage underskriftskampanjer og kuppe årsmøtene.

Ansvarlige

Veterinæransvarlig i NKK: Astrid Indrebø

HD-avlesere:

1. Petter Heim – 1974 til 2009
2. Trond Bergsjø – 1995 til 2006
3. Kjetil Dahl – 2006 til nå
4. Marianne Ottesen 2009 til nå

Til slutt vil jeg sitere dikteren **Arnulf Øverland**. Ordene går til de som ønsker å fortsette med HD-prosjektet.

Du må ikke tåle så indelig vel den urett som ikke rammer deg selv.

Vennlig hilsen

Øyvind Kleiven